

Sygn. akt I Ns 959/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Karolina Wołoszczuk

Protokolant Maja Foremny

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2015 roku w Ś.

sprawy z wniosku G. G.

przy udziale V. C., E. S., A. G. (1)

o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym A. Ł.

stwierdza, że spadek po A. Ł.

zmarłym dnia 5 maja 2011 roku w S.,

ostatnio stale zamieszkałym w Ś.,

na podstawie ustawy nabyli:

żona B. Ł. (córka P. i W.), córka G. G. (córka A. i Z.), córka V. C. (córka A. i Z.) po 1/3 każda z nich.

Sygn. akt I Ns 959/15

UZASADNIENIE

G. G. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po ojcu A. Ł. zmarłym w dniu 05 maja 2011 r. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 10 lutego 1998r., na mocy którego spadkodawca powołał do dziedziczenia w udziałach wynoszących po Vi swoje dwie córki, tj. wnioskodawczynię oraz uczestniczkę V. C., która przychyliła się do wniosku.

Na rozprawie w dniu 15 lipca 2015r. stawiała się w charakterze uczestnika postępowania E. S.- córka B. Ł.- zmarłej w dniu 12 czerwca 2014r. żony spadkodawcy i przedłożyła sporządzony w formie aktu notarialnego w dniu 23 listopada 2009r. testament, którym spadkodawca A. Ł. odwołał w całości poprzedni testament notarialny z dnia 10 lutego 1998r.

Na rozprawie w dniu 02 września 2015r. wnioskodawczym G. G. przedłożyła kolejny testament- własnoręczny, sporządzony przez spadkodawcę w dniu 28 maja 1993r. którym to testamentem A. Ł. przekazał swoje mieszkanie położone w Ś. wnukowi A. G. (1), zobowiązując jednocześnie córkę G. G. do przekazania siostrze V. C. połowę wartości rynkowej mieszkania, zaś samochód osobowy F. (...) o nr. rej. (...) przekazał córkom G. G. i V. C. w udziałach po ¹A. Na rozprawie w dniu 02 września 2015r. stawiał się w charakterze uczestnika postępowania A. G. (1), który nie zajął stanowiska w sprawie,

Pismem procesowym z dnia 09 września 2015r. pełnomocnik uczestniczki V. C. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym A. Ł. na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 28 maja 1993r. przez A. G. (1), V. C. i G. G., w częściach odpowiadających stosunkowi wartości przyznanych im składników majątku spadkowego. Pełnomocnik

uczestniczki E. S. pismem procesowym z dnia 04 września 2015r. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym A. Ł. na podstawie ustawy, tj. przez żonę B. Ł. i córki G. G. oraz V. C. w udziałach wynoszących po 1/3.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. Ł. zmarł 05 maja 2011 r. roku w S., przed śmiercią stale mieszkał w Ś.. Spadkodawca w chwili zgonu był żonaty z B. Ł., z domu Z., z którą zawarł związek małżeński w dniu 12 września 2009r.

Dowód:

- odpis skrócony aktu zgonu- k. 9;
- odpis skrócony aktu małżeństwa nr (...)k. 27;
- zapewnienia spadkowe stron- k. 32, 39v.

Spadkodawca pozostawił dwójkę dzieci z pierwszego małżeństwa: córki G. G. i V. C.. Innych dzieci pozamałżeńskich ani przysposobionych nie posiadał.

Dowód:

- odpis skrócony aktu małżeństwa wnioskodawczym nr (...) - k. 8;
- odpis skrócony aktu małżeństwa uczestniczki nr (...) - k. 17;
- zapewnienia spadkowe stron- k. 32, 39v.

W dniu 28 maja 1993r. zmarły A. Ł. sporządził własnoręczny testament, w którym mieszkanie położone w Ś. przekazał swojemu wnukowi A. G. (1) zobowiązując jednocześnie matkę A. G. (2) G. do zapłaty połowy wartości mieszkania swojej siostrze a córce spadkodawcy V. C., natomiast samochód osobowy m- ki F. (...) przekazał swoim córkom G. G. i V. C. w udziałach wynoszących po Vz.

Dowód:

- zapewnienie spadkowe wnioskodawczym- k. 39v;
- testament- k. 37.

W dniu 10 lutego 1998r. w kancelarii notarialnej w Ś. A. Ł. sporządził testament, w którym powołał do dziedziczenia swoje córki G. G. i V. C. w udziałach wynoszących po Vz.

Dowód:

- testament- k. 7;
- zapewnienie spadkowe wnioskodawczym i uczestniczki Y. M.- C.- k. 32, 39v.

W dniu 23 listopada 2009r. w kancelarii notarialnej w Ś. A. Ł. odwołał poprzednio sporządzony w formie aktu notarialnego testament z dnia 10 lutego 1998r.

Dowód:

- testament- k. 28;
- zapewnienie spadkowe uczestniczki E. S.- k. 32.

W dniu 12 czerwca 2014r. w Ś. zmarła żona spadkodawcy B. Ł. z domu Z..

Dowód:

- odpis skrócony aktu zgonu nr 425/2014- k. 25.

Na dzień sporządzania testamentu własnoręcznego, tj. 28 maja 1993r. majątek spadkowy A. Ł. obejmował mieszkanie położone w Ś. o wartości 120 000 zł oraz samochód osobowy m-ki F. (...) o wartości 4 000 zł.

Bezsporne.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek podlegał uwzględnieniu w zakresie stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym A. Ł., jednakże nie na podstawie testamentu, a w oparciu o przepisy o dziedziczeniu ustawowym.

Zgodnie z art. 926 § 1 kc powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Stosownie zaś do treści art. 926 § 2 kc dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

W niniejszej sprawie ujawniono w istocie trzy testamenty: pierwszy własnoręcznie sporządzony przez spadkodawcę, podpisany i opatrzony datą w dniu 28 maja 1993r., drugi sporządzony w formie aktu notarialnego w dniu 10 lutego 1998r., w którym do spadku A. Ł. powołał swoje dwie córki, tj. wnioskodawczynię i uczestniczkę V. C. w udziałach po 1/2 oraz trzeci, również sporządzony przed notariuszem w dniu 23 listopada 2009r., którym A. Ł. odwołał w całości poprzednio sporządzony testament notarialny z dnia 10 lutego 1998r. Jako, że wnioskodawczym i uczestnicy nie kwestionowali żadnego z trzech ujawnionych w toku przewodu sądowego testamentów, zaś ostatnie oświadczenie spadkodawcy nie zawierało innych rozrządzeń na wypadek po śmierci, poza tym, że odwołało testament notarialny z dnia 10 lutego 1998r. (tj. drugi w kolejności sporządzania), istotą w niniejszej sprawie było rozstrzygnięcie, czy dziedziczyć winni spadkobiercy testamentowi powołani przez spadkodawcę pierwszym własnoręcznym testamentem, czy też w grę wchodzi przepisy o dziedziczeniu ustawowym. W tym miejscu podkreślić trzeba, że wbrew twierdzeniom uczestniczki V. C., pierwszym testamentem spadkodawca powołał do dziedziczenia wyłącznie swojego wnuka A. G. (1), albowiem jeżeli spadkodawca przeznaczył oznaczonej osobie w testamencie poszczególne przedmioty majątkowe, które wyczerpują prawie cały spadek, osobę tę poczytuje się w razie wątpliwości nie za zapisobiercę, lecz za spadkobiercę powołanego do całego spadku (art. 961 kc).

Wnioskodawczyni i uczestnicy byli zgodni co do tego, że w dacie sporządzania testamentu własnoręcznego majątek spadkowy obejmował mieszkanie o wartości 120 000 zł i samochód osobowy o wartości 4 000 zł. Skoro zaś mieszkanie zostało przeznaczone wnukowi, samochód zaś w udziałach po Vi córkom spadkodawcy, stosownie do brzmienia cytowanego przepisu uznać należy, że to właśnie A. G. (1) był powołany do całości spadku, pozostałe zaś rozrządzenia zawarte w przedmiotowym testamencie, to zapisy, zaś kwestie związane ze wzajemnymi rozliczeniami to polecenie. Biorąc zatem pod uwagę treść pierwszego testamentu, oraz kolejnego testamentu notarialnego, w którym spadkodawca do całości spadku powołał wyłącznie swoje dwie córki w udziałach wynoszących po Vi, nie ulega wątpliwości, że poprzez sporządzenie kolejnego testamentu- tym razem notarialnego w dniu 10 lutego 1998r. nastąpiło odwołanie testamentu własnoręcznego. Zgodnie bowiem z art. 946 kc odwołanie testamentu może nastąpić bądź w ten sposób, że spadkodawca sporządzi nowy testament, bądź też w ten sposób, że w zamiarze odwołania testament zniszczy lub pozbawi go cech, od których zależy jego ważność, bądź wreszcie w ten sposób, że dokona w testamencie zmian, z których wynika wola odwołania jego postanowień. Jeżeli spadkodawca sporządził nowy testament nie zaznaczając w nim, że poprzedni odwołuje, ulegają odwołaniu tylko te postanowienia poprzedniego testamentu, których nie można pogodzić z treścią nowego testamentu. Zatem w świetle brzmienia powołanego przepisu, wobec całkowicie odmiennej treści dwóch kolejnych testamentów tj. holograficznego z dnia 28 maja 1993r. i notarialnego z dnia 10 lutego 1998r. nie ulega wątpliwości, że poprzez sporządzenie drugiego z testamentów pierwszy

uległ odwołaniu. Szczególnego zaś podkreślenia wymaga to, że późniejsze odwołanie drugiego w kolejności testamentu w żadnej

mierze nie powoduje automatycznego przywrócenia skuteczności testamentu pierwszego- tj. holograficznego. Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego skutki prawne odwołania testamentu i odwołania testamentu odwołującego testament następują z chwilą otwarcia spadku z tym, że odwołanie testamentu odwołującego nie przywraca skuteczności testamentu pierwotnie odwołanego. Odwołanie testamentu powoduje utratę skuteczności pierwszego testamentu, której nie odzyskuje on w wyniku kolejnego odwołania; przywrócenie skuteczności pierwotnego powołania może nastąpić jedynie w wyniku wyrażenia takiej woli przez spadkodawcę (vide postanowienie SN z 28 stycznia 2009r. IV CSK 355/08, postanowienie SN z 08.01.2002r. I CKN 482/00).

Postępowanie dowodowe, nie wykazało, aby wolą A. Ł. było powołanie do dziedziczenia wyłącznie swojego wnuka, skoro całkowicie pominął go w drugim testamencie sporządzonym piętnaście lat później. Przeciwnie, fakt, że spadkodawca kilka lat przed śmiercią zawarł nowy związek małżeński a tuż po zawarciu małżeństwa odwołał testament notarialny, którym powołał do dziedziczenia wyłącznie swe córki wskazuje, że wolą spadkodawcy było aby jego nowa żona B. Ł. również po nim dziedziczyła.

W takim stanie rzeczy mimo, iż w ciągu swojego życia spadkodawca A. Ł. sporządził trzy testamenty- wobec ich treści żaden z nich nie pozostaje skuteczny- doszło do dziedziczenia ustawowego w oparciu o art. 931. § 1 kc, w myśl którego w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Jak wynika z niekwestionowanych w sprawie dowodów w postaci zapewnień spadkowych wnioskodawczym i uczestnikom oraz aktów stanu cywilnego spadkodawca w dniu śmierci był żonaty z B. Ł. oraz miał dwie córki z poprzedniego małżeństwa tj. wnioskodawczynię i uczestniczkę V. C..

Mając na uwadze powyższe, Sąd stwierdził nabycie spadku, stosownie do brzmienia art. 931 § 1 kc przez w/w, tj. żonę i dwie córki, po 1/3 każda z nich.